

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 13C/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200676
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Radičová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5822200676.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Katarínou Radičovou, v právnej veci žalobcov: 1/ Mgr. E. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, Q., 2/ M. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, Q., obaja právne zast.: BUKNA, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Jánoškova 1545, Dolný Kubín, IČO: 36 865 044, proti žalovaným: 1/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 00 151 653, právne zast.: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri, s.r.o., so sídlom Bočná 10, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, 2/ HeyPay s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 44 842 414, v konaní o určení, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Súd z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 13C/27/2022-89 zo dňa 20.04.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/152/2022-130 zo dňa 20.10.2022

III. Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 29.03.2022 sa žalobcovia v zmysle jej zmeny zo dňa 22.08.2023 domáhali určenia, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese Q., obec Q., k. ú. Q., zapísané na LV č. XXXX, a to rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku KN-C parc. č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m², pozemok KN-C parc. č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m² a pozemok KN-C parc. č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 99 m², ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobcov o veľkosti podielu 1/1 k celku nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného 1/. Zároveň žiadali priznať trovy konania v rozsahu 100%.

2. Žalobcovia naliehavý právny záujem na určovacej žalobe odôvodnili tým, že ide o záložné právo k nehnuteľnostiam, v ktorých bývajú a v ktorých majú nahlásený trvalý pobyt. Poukázali na to, že so žalovaným 1/ uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. 0323293397 zo dňa 11.01.2007, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 76 346,01 eur. Pri podpise zmluvy o úvere došlo dňa 11.01.2007 medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalobcami ako záložcami k uzavretiu zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, predmetom ktorej bolo zriadenie zálohu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k. ú. Q., a to k pozemkom CKN parc. č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m², parc. č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 99 m² a k stavbe - rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m². V súčasnosti na liste vlastníctva zaťažených nehnuteľností je v časti B uvedené pod P-28/2018 Oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Žalobcovia poukázali na to, že žalovaný 1/

mohol prvýkrát pristúpiť k výkonu záložného práva už dňa 21.04.2017 kedy boli v omeškaní s úhradou splátky, na základe ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Zároveň poukázali na to, že zabezpečená pohľadávka je premlčaná a sú toho názoru, že ustanovenie § 151j ods. 2 OZ nie je možné uplatniť na takúto pohľadávku, ktorú súd v súdnom konaní z dôvodu jej premlčania veriteľovi nepriznal. Z uvedeného dôvodu žalobcovia majú za to, že opodstatnenosť záložného práva zriadeného k zaťaženým nehnuteľnostiam spolu s nárokom na výkon záložného práva zanikla. Žalobcovia zdôraznili, že záložné právo v danom prípade je premlčané, je nevykonateľné, nárok na výkon záložného práva neexistuje, a to z dôvodu premlčania zabezpečenej pohľadávky.

3. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k žalobe nesúhlasil s podanou žalobou namietajúc absenciu pasívnej vecnej legitímácie v konaní. Zároveň uviedol, že žalobcovia neprodukovali žiadne konkrétne a presvedčivé skutkové tvrdenie, z ktorého by vyplývalo, že záložné právo platne nevzniklo, resp. že by došlo k jeho zániku. Z ustanovenia § 151j ods. 1 OZ zreteľne vyplýva, že jedinou zákonnou podmienkou pre oprávnené začatie výkonu záložného práva je existencia omeškanej zabezpečenej pohľadávky; ak je táto podmienka splnená, záložný veriteľ môže iniciovať výkon záložného práva zákonom dovoleným spôsobom. Zo žaloby je úplne zrejmé, že k výkonu záložného práva žalovaný 1/ pristúpil z dôvodu dlhodobého omeškania žalobcov so splnením hlavnej povinnosti z úverového vzťahu, povinnosti vrátiť poskytnuté úverové prostriedky a zaplatiť dohodnuté úroky. Žalovaný 1/ poukázal na ust. § 151md ods. 1 OZ, majúci za to, že v žalobe nie je uvedené žiadne skutkové tvrdenie, ktoré by zodpovedalo ktorémukoľvek z týchto zákonom aprobovaných dôvodov zániku záložného práva, naopak, žalobcami uvádzané skutočnosti nemôžu ani len hypoteticky privodiť zánik platne zriadeného a vzniknutého záložného práva. Aj žalobné tvrdenia, ktoré údajnú stratu možnosti výkonu záložného práva spájajú s údajným premlčaním úverovej pohľadávky, sú bez akejkoľvek právnej relevancie, nakoľko prípadné premlčanie zabezpečenej pohľadávky nie je prekážkou výkonu záložného práva. Žalovaný 1/ v tejto súvislosti poukázal aj na ust. § 54a OZ, zavedené novelou č. 343/2018 Z. z. s účinnosťou odo dňa 05.12.2018, kedy aj zákonodarca v jednej z noviel Občianskeho zákonníka, explicitne ponechal zachované pravidlo vyjadrené v ustanovení § 151j ods. 2, a teda možnosť výkonu záložného práva na premlčanú zabezpečenú pohľadávku. Podľa žalovaného 1/ to potvrdzuje aj dôvodová správa k predmetnej novelizácii.

4. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 22.08.2023 poukázal na to, že nie je pasívne vecne legitímovaný v konaní a preto žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 24.10.2023, na ktoré pojednávanie sa nedostavil žalovaný 2/, ktorý svoju neúčast' neospravedlnil, ani nežiadal o odročenie pojednávania. Na základe uvedeného súd vykonal pojednávanie v zmysle § 180 CSP v neprítomnosti žalovaného 2/, na ktorom pojednávaní právni zástupcovia strán sporu zotrvali na predchádzajúcich vyjadreniach.

6. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní zdôraznil, že od samého začiatku konania žalobcovia poukazujú na skutočnosť, že výkon záložného práva, predmetom ktorého je premlčaná pohľadávka nie je možný, nakoľko neexistuje právny nárok na uspokojenie zabezpečenej premlčanej pohľadávky. Táto premlčaná pohľadávka nie je autoritatívne vymáhateľná a preto žalovaný na pohľadávku nemá nárok. V tejto súvislosti právny zástupca žalobcov poukázal na bod 8 odôvodnenia rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 12Csp/56/2020, v ktorom bola zamietnutá žaloba na zaplatenie zabezpečenej pohľadávky z dôvodu jej premlčania. Podľa žalobcov trojročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa bezprostredne nasledujúceho po ich omeškaní so splátkou za mesiac 4/2017 to jest' 21.04.2017 a preto je záložné právo premlčané. Žalovaný 1/ nemá podľa žalobcov nárok na autoritatívne uspokojenie tejto premlčanej pohľadávky prostredníctvom dobrovoľnej dražby a v takomto konaní by nemal naďalej pokračovať.

7. Právny zástupca žalovanej 1/ na pojednávaní k premlčaniu záložného práva poukázal na to, že tunajší súd uznesením č. k. 7C/17/2018-78 zo dňa 23.05.2018 uložil žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby a súčasne uložil žalobcom povinnosť iniciovať súdne konanie vo veci samej. Rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 11Csp/81/2018-167 zo dňa 14.09.2020 súd okrem iného zrušil uvedené neodkladné opatrenie, pričom rozsudok v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoCsp/25/2021-198 zo dňa 23.09.2021 nadobudol právoplatnosť dňa 15.11.2021. V období od 23.05.2018 do 15.11.2021 preto bol žalovanému 1/ súdnou mocou výkon záložného práva dočasne zapovedaný. Následne dňa 20.04.2022 tunajší súd uznesením č. k. 13C/27/2022-89 opätovne neodkladným opatrením uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu

záložného práva dobrovoľnou dražbou. Je preto nesporným, že žalovaný 1/ riadne po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úverovej pohľadávky pristúpil k jej výkonu. Tým došlo k spočívaniu akejkoľvek premlčacej doby a zo strany žalovaného 1/ následne nikdy nedošlo k upusteniu od výkonu záložného práva. V tejto súvislosti žalovaný 1/ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/64/2020 zo dňa 30.11.2022.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, s pripojenými spismi Okresného súdu Námestovo, a z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

9. Dňa 11.01.2007 bola medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalobcami ako záložcom uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcimi sa v k. ú. Q., zapísaným na LV č. XXXX, a to k pozemkom registra C parc. č. XXXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m² a parc. č. XXXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 99 m² a k stavbe - rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/XXX. Zabezpečenou pohľadávkou mala byť v zmysle bodu 3 písm. a) ČASŤ I pohľadávka, ktorá vznikla zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0323293397 zo dňa 11.01.2007 v znení jej neskorších zmien a dodatkov uzatvorenej medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalobcami ako dlžníkom, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol dlžníkovi úver, ktorý tvorí v istine 2 300 000 Sk spolu s príslušenstvom. V Článku V, ČASŤ II je zakotvený výkon záložného práva, a teda, že záložný veriteľ je oprávnený začať výkon záložného práva, v rámci ktorého uspokojí svoju pohľadávkou z výťažku predaja zálohu, a to spôsobom dohodnutým vo VOP, ak záložca nebude riadne a včas splácať pohľadávkou.

10. Žalobcom bola dňa 20.04.2018 adresovaná od spoločnosti Platiť sa oplatí Výzva na umožnenie vykonania obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby, a to dňa 14.05.2018 o 09:00 hod. Rovnaká výzva bola žalobcom adresovaná aj dňa 13.07.2022, tento krát od žalovaného 2/, kedy malo dôjsť k obhliadke nehnuteľností zaťažených záložným právom dňa 02.02.2022 o 10:00 hod.

11. Z výpisu z LV č. XXXX, k. ú. Q. mal súd preukázané, že žalobcovia sú v podiele 1/1 spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parc. č. XXXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m², parc. č. XXXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 99 m² a stavby - rodinný dom súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/XXX. V časti B sa pri poznámke okrem iného uvádza P-28/2018 zo dňa 12.04.2018 - Oznámenie o začatí výkonu záložného práva záložným veriteľom Slovenská sporiteľňa, a.s. a P 38/2022 - HeyPay s.r.o. - Návrh na zápis poznámky zo dňa 30.03.2022, oznámenie o dobrovoľnej dražbe DD HP060/21 navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a.s.

12. Z oznámenia o dobrovoľnej dražbe zo dňa 24.03.2022, zaslanom žalobcom dňa 30.03.2022 súd zistil, že žalovaný 2/ ako dražobník vykoná dňa 05.05.2022 o 10:00 hod. v Žiline dražbu nehnuteľností zaťažených záložným právom. Malo sa jednať o prvú dražbu s najnižším podaním 129 000 eur. Zároveň boli naplánované dve obhliadky predmetu dražby a to 19.04.2022 o 09:30 a 04.05.2022 o 9:30 hod.

13. Z oznámenia o upustení od dobrovoľnej dražby DD HP060/21 zo dňa 22.04.2022 súd zistil, že žalovaný 2/ upustil od dražby z dôvodu, že vykonateľným rozhodnutím súdu alebo orgánu štátnej správy bolo zakázané s predmetom dražby nakladať.

14. Žalovaný 1/ predložil súdu Oznámenie o začatí výkonu záložného práva podľa § 1511 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník zo dňa 12.04.2018, ktorým žalovaný 1/ oznámil žalobcom začatie výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe v zmysle zákona č. 527/2022 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v platnom znení. Z podacie hárku mal súd preukázané, že oznámenie bolo dané na poštu dňa 16.04.2018.

15. Zo znaleckého posudku č. 9/2022 zo dňa 12.01.2022 vyhotoveného Ing. Antonom Martvoňom vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty rodinného domu súp. č. 216 a príslušenstvom pre účel dobrovoľnej dražby súd zistil, že zadávateľom objednávky bol žalovaný 2/. Všeobecná hodnota rodinného domu spolu s pozemkami parc. č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX bola stanovená na sumu 129 463,39 eur.

16. Okresný súd Námestovo uznesením č. k. 7C/17/2018-78 zo dňa 23.05.2018 okrem iného uložil žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby nehnuteľností - stavby rodinného domu so súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/XXX a pozemkov registra C parc. č. XXXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 595 m² a parc. č. XXXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 99 m², ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Q., až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Zároveň uložil žalobcom povinnosť podať v lehote 30 od právoplatnosti uznesenia žalobu na súd. Rozhodnutie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/236/2018-119 zo dňa 30.08.2018 a nadobudlo vykonateľnosť dňa 05.06.2018. Z uznesenia okresného súdu ako aj spisu sp. zn. 7C/17/2018 mal súd preukázané, že žalobcovia prevzali dňa 19.04.2018 oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 12.04.2018. V konaní nebolo sporným, že žalobcovia podali žalobu vo veci samej, o ktorej žalobe sa konalo pod sp. zn. 11Csp/81/2018, kedy tunajší súd dňa 14.09.2020 vydal rozsudok č. k. 11Csp/81/2018-167, ktorým okrem iného žalobu žalobcov zamietol a zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením č. k.7C/17/2018-78 zo dňa 23.05.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/236/2018-119 zo dňa 30.08.2018. Proti predmetnému rozsudku podali žalobcovia odvolanie, o ktorom odvolaní rozhodol Krajský súd v Žiline č. k. 9CoCsp/25/2021-198 zo dňa 23.09.2021 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť v časti zrušenia neodkladného opatrenia dňa 15.11.2021, ktorým dňom bol žalovaný 1/ oprávnený pokračovať vo výkone záložného práva.

17. Dňa 03.09.2020 podal žalovaný 1/ na tunajšom súde žalobu o zaplatenie 61 451,39 eur s príslušenstvom z dôvodu, že so žalobcami dňa 11.01.2007 uzatvoril Zmluvu o splátkovom úvere č. 0323293397. Jedná sa teda o pohľadávku zabezpečenú záložným právom. Súd o žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 12Csp/56/2020-260 zo dňa 24.02.2022 tak, že žalobu zamietol z dôvodu premlčania pohľadávky. Súd konštatoval, že žalobca (žalovaný 1/ v tomto konaní) mohol uplatniť svoje právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti už vo vzťahu k chronologicky prvej omeškanej splátke, t.j. k splátke splatnej k 20.04.2017. Súd započítal do plynutia premlčacej doby aj spočívanie v zmysle zákona č. 62/2022 Z. z. v čase od 27.03.2020 do 30.04.2020 a dospel k záveru, že premlčacia doba uplynula dňa 26.05.2020. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoCsp/33/2022-260 zo dňa 29.09.2022 a nadobudol právoplatnosť dňa 08.11.2022.

18. Okresný súd Námestovo uznesením č. k. 13C/27/2022-89 zo dňa 20.04.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/152/2022-130 zo dňa 20.10.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému 1/ uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. 1389. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 21.04.2022.

19. Podľa § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

20. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

21. Podľa § 112 OZ, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

22. Podľa § 151a OZ, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

23. Podľa § 151b ods. 1 až 4 OZ, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka,

ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

24. Podľa § 151j ods. 1, 2 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, 3e) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, 3f) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.). Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

25. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

26. V prejednávanej veci sa žalobcovia domáhali určenia, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. Q., zapísané na LV č. XXXX nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného 1/. V konaní mal súd za preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že dňa 11.01.2007 došlo k uzatvoreniu Zmluvy o zriadení záložného práva k uvedeným nehnuteľnostiam, rovnako nebolo sporným, že žalovaný 1/ začal s výkonom záložného práva podaním zo dňa 12.04.2018, ktoré bolo doručené žalobcom dňa 19.04.2018. Začatie výkonu záložného práva je zrejmé aj z LV č. 1389 v časti poznámky, pričom zo strany žalovaného 1/ boli vykonané aj úkony smerujúce k predaju zálohu na dobrovoľnej dražbe. Sporným v konaní bola, po zmene žaloby skutočnosť, či je výkon záložného práva premlčaný.

27. Súd sa v prvom rade zaoberal splnením procesných podmienok, a to vecnou legitimitáciou strán sporu v konaní, ako aj naliehavým právnym záujmom na podanej žalobe. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalobcovia sú vlastníkami nehnuteľností, ku ktorým bolo zriadené záložné právo, pričom priamo v zmluve vystupujú v pozícii záložcu, preto sú v konaní aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby. Pokiaľ ide o žalovaného 1/ jeho pasívna legitímácia vyplýva zo Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 11.01.2007, ktorou bola zabezpečená pohľadávka žalovaného 1/ vyplývajúca zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0323293397 zo dňa 11.01.2007. Skutočnosť, že je žalovaný 1/ vlastníkom pohľadávky zabezpečenej záložným právom vyplýva aj z Oznámenia o dobrovoľnej dražbe zo dňa 24.03.2022, kde vystupuje ako navrhovateľ dražby. Súd má vzhľadom na uvedené za to, že žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný, nakoľko je ako vlastníkom pohľadávky a záložný veriteľ v tomto konaní subjektom hmotnoprávnej povinnosti. Pokiaľ ide o žalovaného 2/, voči ktorému rovnako smerovala žaloba, tohto súd nepovažoval za osobu pasívne vecne legitimovanú, nakoľko nie je účastníkom záložnej zmluvy a ani nevykonáva žiadne záložné právo, je len dražobníkom. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenia § 6 ods. 1 a §16 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré ustanovenia regulujú postavenie žalovaného 2/ pri výkone záložného práva. V zmysle uvedených ustanovení dražobníkom je osoba, ktorá organizuje dražbu a spĺňa podmienky ustanovené zákonom a vzniklo jej oprávnenie na prevádzkovanie príslušnej živnosti, pričom dražbu organizuje na základe písomnej zmluvy s navrhovateľom dražby, ktorú je tento povinný s ním uzavrieť. Z uvedeného je zjavné, že žalovaný 2/ nie je v právnom vzťahu so žalobcami, ale jeho postavenie sa odvíja od postavenia navrhovateľa dražby, teda žalovaného 1/. Dražobník je povinný upustiť od výkonu dražby najneskôr do jej začatia, ak mu je preukázané vykonateľným rozhodnutím, že navrhovateľ dražby (žalovaný 1/) nie je oprávnený navrhnuť vykonanie dražby. Postavenie žalovaného 2/ sa preto odvíja od prípadného úspechu/neúspechu žalovaného 1/, pričom jeho účasť v konaní žiadnym spôsobom neovplyvňuje rozhodovanie súdu vo veci. Žalovaný 2/ preto nie je v konaní pasívne vecne legitimovaný.

28. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, súd má za to, že podanú žalobu je potrebné posudzovať podľa § 137 písm. c) CSP, ako žalobu o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorého existencia je základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby. Procesnú povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha, t.j. žalobcu. Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej

veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právo je alebo nie je. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Dôvodnosť žaloby a teda aj naliehavý právny záujem žalobcovia odôvodňovali tým, že zo strany žalovaného 1/ dochádza k výkonu záložného práva, ktoré je premlčané, pričom sa jedná o nehnuteľnosti, v ktorých bývajú a majú nahlásený trvalý pobyt. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/249/2021 (ZSP 30/2023), v ktorom prijal záver že žaloba o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, je procesne prípustný prostriedok, ktorým sa záložný dlžník môže brániť proti právu záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia založenej nehnuteľnosti a dosiahnuť výmaz zápisu záložného práva v katastri nehnuteľnosti. Obdobne aj rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/169/2021, kedy dovolací súd dospel k záveru, že by bolo v rozpore s princípom všeobecnej spravodlivosti, ak by iba v dôsledku absencie právnej úpravy ohľadom právnych následkov premlčania výkonu záložného práva bolo znemožnené žalobcovi - vlastníkovi nehnuteľností realizovať v plnom rozsahu výkon dispozičných oprávnení súvisiacich s jeho vlastníckym právom, ktorý ako bdely vlastník riadne vzniesol námietku premlčania záložného práva voči záložnému veriteľovi a zároveň splnil procesnú povinnosť uloženú mu právoplatným súdnym rozhodnutím. Súd preto má za to, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na tom, aby súd v prejednávanej veci určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa jeho premlčania. Prípadným vyhovujúcim určovacím výrokom sa dosiahne aj zmena zápisu v katastri nehnuteľností tak, aby ľarcha - zapísaná na liste vlastníctva k nehnuteľnostiam nezaväzovala žalobcov v dôsledku nevykonania práva záložným veriteľom v zákonom stanovenej dobe.

29. Žalobcovia žiadali žalobe vyhovieť z dôvodu premlčania záložného práva, pričom žalovaný 1/ v konaní namietal, že žalobcovia nepreukázali zánik záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 OZ, keďže premlčanie záložného práva nie je jedným z dôvodov zániku. Zároveň sa nestotožnil s plynutím premlčacej doby tak ako na to poukazovali žalobcovia, keďže premlčacia doba podľa žalovaného spočívala počas obdobia, kedy mu bola uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. K predmetnému súd uvádza, že v prejednávanej veci žalobcovia netvrdili, že došlo k zániku záložného práva z dôvodu jeho premlčania. Je potrebné konštatovať, že vznesenie námietky premlčania po uplynutí premlčacej doby má za následok zánik nároku a nie zánik práva. Zánik nároku potom spôsobuje skutočnosť, že sa záložný veriteľ nemôže domáhať splnenia povinnosti zo strany povinného proti jeho vôli. Preto v prípade, ak povinný vznesie námietku premlčania, nie je možné záložné právo bez jeho súhlasu vykonať (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/169/2021 zo dňa 26.10.2022). Keďže je záložné právo majetkovým právom, podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej dobe, pričom k premlčaniu záložného práva nikdy nemôže dôjsť skôr ako k premlčaniu pohľadávky, ktorú záložné právo zabezpečuje. Premlčacia doba pre zabezpečenú pohľadávku a pre výkon záložného práva nemusí plynúť súčasne, pričom platí, že ak nedôjde k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky, nemôže byť premlčané ani záložné právo. Zmysel právnej úpravy je skutočnosť, že obe premlčacie doby (premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky a premlčacia doba záložného práva) môžu, ale nemusia začať plynúť v rovnaký deň. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie II. ÚS 250/2011, ktorý poukázal na to, že nie je vylúčená situácia, že trojročná premlčacia doba práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu uplynie záložnému veriteľovi neskôr, než premlčacia doba práva veriteľa domáhať sa zaplatenia pohľadávky voči dlžníkovi (napr. ak ide o zabezpečenú pohľadávku, ktorá sa premlčuje v kratšej premlčacej dobe než trojročnej).

30. Z vyššie uvedeného preto vyplýva, že k premlčaniu záložného práva nemusí nutne dôjsť v ten istý deň ako k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky, tak ako na to poukazovali žalobcovia. Môže sa tak stať aj z dôvodu spočívania premlčacej doby, kedy táto prestáva plynúť a po odpadnutí zákonnej prekážky jej plynutia pokračuje v plynutí. Inštitútom spočívania premlčacej doby v zmysle § 112 OZ sa zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde alebo u iného orgánu. Súd mal v konaní preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný 1/ vydal dňa 12.04.2018 Oznámenie o začatí výkonu záložného práva, ktoré bolo žalobcom riadne doručené dňa 19.04.2018, čo vyplýva z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/17/2018. Nakoľko žalovaný 1/ v rámci premlčacej lehoty začal s výkonom záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe, došlo k spočívaniu plynutia premlčacej doby. Spočívanie plynutia premlčacej lehoty v takýchto prípadoch konštatoval aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 5Cdo/64/2020 zo dňa 30.11.2022, kde uviedol, že: „Iným príslušným orgánom" v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka je tiež dražobník dobrovoľnej dražby. Počas dražobného konania neplynie doba, v ktorej sa premlčuje záložné právo.“ V predmetnom rozhodnutí zároveň najvyšší súd

konštatoval, že zákaz výkonu záložného práva uložený neodkladným opatrením nemožno vykladať na ťarchu záložného veriteľa v tom zmysle, že tento "riadne nepokračoval" (§ 112 OZ) v začatom dražobnom konaní. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že po tom, ako žalovaný 1/ začal s výkonom záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe adresoval dňa 20.04.2018 žalobcom výzvu na umožnenie vykonania obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby, a to dňa 14.05.2018. Žalovaný 1/ tak po oznámení o začatí výkonu záložného práva riadne pokračoval v začatom konaní, a to až do momentu kedy žalobcovia dňa 23.04.2018 podali na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorému návrhu súd vyhovel vydaním uznesenia č. k. 7C/17/2018-78 zo dňa 23.05.2018, ktorým uložil žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 05.06.2018, pričom povinnosť uložená žalovanému 1/ trvala až do kým Okresný súd Námestovo rozsudkom sp. zn. 11Csp/81/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoCsp/25/2021 neodkladné opatrenie dňa 15.11.2021 právoplatne nezrušil. Je pritom zrejmé, že žalovaný 1/ pokračoval v začatom dražobnom konaní, keďže už dňa 13.01.2022 bola vydaná výzva na umožnenie vykonania obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby. Skutočnosť, že žalovaný 1/ vykonával kroky smerujúce k predaju zálohou na dobrovoľnej dražbe napokon vyplýva aj zo samotnej žaloby, ktorou sa žalobcovia prvotne domáhali uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva a z ktorého dôvodu žiadali súd v tomto konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Predmetnému návrhu bolo vyhovené a uznesením č. k. 13C/27/2022-89 zo dňa 20.04.2022 bola žalovanému 1/ opätovne uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou až do právoplatného skončenia tohto konania. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 21.04.2022. Žalovanému 1/ tak bolo zo strany súdu zamedzené riadne pokračovať vo výkone záložného práva, čo vyplýva aj z Oznámenia o upustení od dobrovoľnej dražby DD HP060/21 zo dňa 22.04.2022. Možno preto konštatovať, že k uskutočneniu dražobného konania a k predaju zálohu doposiaľ nedošlo práve z dôvodu nariadených neodkladných opatrení, t. z. že premlčacia doba počas tejto doby neplynula. Preto či už súd počítá začiatok plynutia premlčacej doby od prvej nesplatennej splátky dňa 21.04.2017 alebo od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dňa 22.01.2018, ktoré bolo žalobcom doručené dňa 25.01.2018, k premlčaniu záložného práva nedošlo.

31. Čo sa týka námietky žalobcov uvedenej na pojednávaní dňa 22.08.2023 a nie v samotnej žalobe a pri zmene žaloby, že zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 11.01.2007 nespĺňa obligatórne náležitosti v zmysle § 151b ods. 2 a 3 OZ, kedy bod 3 prvej časti zmluvy považujú za neurčitý, s uvedeným sa súd nestotožnil, nakoľko v zmluve o zriadení záložného práva je podľa súdu jasne a určito označená pohľadávka zabezpečená záložným právom, a to v bode 3 písm. a) ČASŤ I, kde je uvedené i presné označenie veriteľa a dlžníka pohľadávky a právny titul, z ktorého táto pohľadávka vznikla. Rovnako je v zmluve riadne identifikovaný aj záloh v ČASTI II., bod 1. Žalobcovia zároveň neuviedli, v čom vidia neurčitosť bodu 3 písm. a) až f), jednalo sa len o strohé konštatovanie na pojednávaní. Napriek uvedenému má súd za to, že aj v prípade ak by dospel k záveru, že zmluva o zriadení záložného práva je neurčitá v bode 3 písm. b) až f), nespôsobovalo by to absolútnu neplatnosť záložnej zmluvy, čo znamená že žalovaný 1/ ako záložný veriteľ môže vykonať záložné právo predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe k pohľadávke, ktorá je riadne špecifikovaná v bode 3 písm. a). Je nutné poukázať aj na to, že samotná zmluva o úvere zo dňa 11.01.2007 a jej platnosť bola posúdená Krajským súdom v Žiline v konaní sp. zn. 9CoCsp/25/2021, kedy tento nezistil existenciu žiadnych neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré by mali za následok neplatnosť zmluvy ako celku. Preto nemožno neplatnosť záložnej zmluvy odvodiť ani od neplatnosti hlavného záväzku, t. j. zmluvy o úvere.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené, kedy súd dospel k záveru, že nedošlo k premlčaniu záložného práva, ktoré bolo platne zriadené záložnou zmluvou uzatvorenou dňa 11.01.2007 medzi žalobcami a žalovaným 1/, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, pričom opätovne poukazuje i na to, že vo vzťahu k žalovanému 2/ bolo potrebné žalobu zamietnuť i z dôvodu nedostatku jeho pasívnej legitímácie v konaní.

33. Podľa § 335 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmieta alebo zamietá alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje.

34. V priebehu konania rozhodol tunajší súd uznesením č. k. 13C/27/2022-89 zo dňa 20.04.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/152/2022-130 zo dňa 20.10.2022 o nariadení neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého žalovaný 1/ je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX. Nakoľko súd žalobu

žalobcov zamietol rozhodol aj o zrušení predmetného neodkladného opatrenia, keďže rozhodnutím vo veci samej odpadli dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vzhľadom na to, že súd žalobu v celom rozsahu zamietol, žalovaní boli úspešní v celom rozsahu, a preto majú proti neúspešným žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)(§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá, možno vykonať exekúciu - § 48 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.